

MINDSZENTI LAP

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K.

Megjelen minden
vasárnap

Orosz kudarc jelentősége.

Az oroszok Keletgaliciában és Besarábiában csütörtökön beszüntették támadásaikat. Az elmúlt napok súlyos és véres harcai nyilvánvalóan kimerítették őket s miután semmiféle eredményt sem tudtak elérni, föl hagynak a hiábavaló kísérletezéssel.

Ez a kudarc előrelátható volt. Valamennyi frontunk valóságos ércfal, amelyről visszapattan a legerősebb támadás is. De tulajdonképpen ez az orosz kudarc ezuttal súlyosabb jelentőségű, mint voltak azok a támadások, amikkel csupán sztratégiai eredményt akartak elérni.

Oroszország főleg Romániára akart hatni, aminthogy félhivataloszerű román sajtóhangok nem is csináltak titkot belőle, hogy Románia csatlakozásának sorsa a besszarábiai fronton dől el. Ha Oroszország tényleg ezzel a tendenciával indította meg ezeket a hadműveleteket, úgy ma már meglehet állapítani, hogy Romániának rövid időn belül a központi hatalmakhoz kell csatlakoznia, mert az ántánthoz való csatlakozása esetén Oroszország, amely most gyenge és el van foglalva önmagával, nem nyújthatja neki azokat az előnyöket, amire szüksége lenne, hogy fölvehesse a győzőkkel a harcot, a román színvonal ilyen körülmények között nem is késhet soká.

A központi hatalmaknak nincs szükségük Románia fegyveres támogatására. De ma olyan a helyzet, hogy a döntéshez lényegesen közelebb vinné a világháborút az a körülmény, ha Románia nyíltan szakítana az ántánttal. Ez talán észretérintené a tévelygőket és fölvilágosítaná őket arról, hogy csekély erőikkel egészen maguk maradtak a harctereken és semmiféle semleges állam fegyveres támogatására nem számíthatnak többé.

Az ántánt szempontjából még súlyosabb beszámítás alá esik Görögország, amelyre nem hat sem a hizelgés, sem az erőszak. A hellének bölcs uralkodója nagyon jól tudja, hogy az ántánthoz való csatlakozása esetén az ő országát is ép úgy elsöpörné a központi hatalmak fegyveres ereje, mint Szerbiát.

Görögország sokat tanult Belgium és Szerbia végzetéből. Főleg megtanulta azt, hogy az igazsággal nem lehet szembeszállani. Igaz, hogy tekintélyes nagyságú görög terület most végtelenül szenved az ántánt erőszakosságai miatt s az is valószínű, hogy ezek a szenvedések még tetéződni fognak, mert a szövetségesek nem tűrhetik, hogy Szaloniki az ántánt kezében maradjon. De Görögország számára megmarad az a vigasztalás, hogy megóvta önmagát a pusztulás veszedelmétől. A legerő-

sebb tudott maradni olyankor is, amidőn a gyengeség miatt sem lehetett volna elítélni.

S mindezek után mi történik Angliában? Lassan érlelődik a belső válság, amelyet a védkötelezettség kérdése tett aktuálissá. A legjobb számítás szerint Anglia még egy millió katonát állíthat ki azokból, akik a védkötelezettség alapján sorozás alá fognak kerülni. De mikor lesz ebből az egymillió emberből olyan hadsereg, amelynek a harctereken hasznát lehetne venni? Hiszen a kiképzés és felszerelés hónapoknak fáradságos munkáját igényli s mindaddig a különböző frontokon, ahol Anglia és Franciaország közösen harcol, csak a legnagyobb nehézségekkel tudják pótolni az időközi harcok emberveszteségeit. Az angol védkötelezettség ilyen formán nem enyhítheti a súlyos gondjait Franciaországnak, amely már kimerült egészen.

Sok volt már a jóból.

Különös érdekességű hadügyminiszteri rendelet érkezett a temesvári katonai hadtestparancsnokságtól a napokban. A rendelet a közérkölciség és tisztesség nevében ad szigorú utasításokat a hadifoglyokra vonatkozólag, mert az eddig, tulságosan szabad és könnyű kezelés nem vált be, sőt egyes helyeken kényelmetlen helyzeteket teremtett.

A rendelet így szól:

Egyes hadifoglyoknak egyes gazdaságokban való elhelyezése és azoknak kisebb csapatokban egyes helyeken való elhelyezése némelyhol nagy visszaságokhoz vezetett. Különösen oly esetek fordultak elő, amikor azon korlátokat, amelyeket a hazai lakosság és az ellenséges hadifoglyok közti érintkezésben nemcsak hazafias kötelességérzetből, hanem az erkölcsiség és tisztesség szempontjából is be kellene tartani, teljesen figyelmen kívül hagyták.

Az ilyen helytelenségek és eltévelygések föltétlenül szükséges megakadályozására a hadügyminisztérium a következőket rendeli el:

Szabályt kell képezni annak, hogy az összes egy községben állami nyilvános, magán és mezőgazdasági munkában alkalmazott hadifoglyokat közös szállásban kell elhelyezni. Csak

ott, ahol az összes egy községben mezőgazdasági munkán levő hadifoglyok együttesen el nem helyezhetők, lehet az elhelyezés céljából legalább tíz hadifoglyóból álló csoportot alkotni.

Az elhelyezést községi helyiségekben, szegényházakban vagy más lehetőleg elkülönített szállásra alkalmas házakban kell eszközölni. Hadifoglyoknak egyenkinti elhelyezése mezőgazdákknál tilos.

A hadifoglyokat a napimunka befejezése után szállásukon biztosan kell elhelyezni, csakis a napimunka megkezdésekor szabad ismét elhagyniuk a szállást.

Ezen szabályok be nem tartása esetén az illető hadifoglyocsoportokat be kell vonni.

Mindszent község előljárósága folyó hó 7-én már intézkedett is, hogy eme rendelet minden tekintetben betartassék.

Az alárendelt katonai parancsnokságokkal és az országos csendőrhatalóságokkal egyetértésben a hadifoglyok elhelyezését ily értelemben szabályozni tartozik. Ezenkívül a polgári lakosság és a hadifoglyok közti érintkezést különösen figyelemmel kell kísérni és az összes erre vonatkozó észleletek javaslat mellett a hadügyminisztériummal közlendők.

Mennyibe kerül egy hősi halál?

A hősi halál szomorú tényét az emberek igen természetesen mindig a lelki momentumok szempontjából nézik. A katonaság számára azonban minden katona csak egy szám, e számoknak van költségvetése és e költségvetésben szerepel a hősi halál is. A 1870—1871 porosz-francia háboruban Franciaország kerek két milliárd frankot adott ki a háború alatt és egy milliárd frankot a szétrombolt tárgyak helyrehozására, valamint a polgáremberek kárának megtérítésére. Ezenkívül öt milliárd frank hadikárpotlást is adott Franciaország Németországnak és legalább két milliárd frankra lehet becsülni Franciaország veszteségét kamatokban és egyéb jövedelmekben. Már most a németeknek a háborúban 28000 embernyi veszteségük volt, tehát a franciáknak minden egyes hősi halott 280000 márkába került. Az orosz-török háborúban 1877-ben 17000 oroszot öltek meg a törökök és így minden egyes orosz 220000 márkájába került a török államnak. Viszont az orosz-japán háborúban Oroszországnak minden egyes elesett japán katona szintén beleszármult 280000 márkájába.

A jelenleg folyó háborúban a költségek még inkább fognak emelkedni, mert egyrészt az ölés művészete sokkal magasabb nivóra fejlődött, a háború eszközei megdrágultak és a védekező eszközök erősen megszorodtak és tökéletesebbek lettek, úgy, hogy a most folyó háborúban aránylag kevesebben fognak elesni, mint az eddigi háborúkban.

A hadviselés jellege azonban a porosz-francia háború óta lényegesen megváltozott. A rövid, néhány napig tartó csaták között annak idején hosszabb szünetek voltak, természetesen azonban a kiadások tovább is folytak, anélkül, hogy elesett volna csak egyetlenegy katona is. Mandsuriában azonban egész más volt a helyzet. Majdnem mindennap voltak többé kevésbé veszteségteljes harcok, amelyek hetekig tartottak. A csaták is hosszadalmasak voltak. A mukdeni tizenöt napig, a Shanho melletti tizenkét napig és a Liao-yang melletti csata nyolc napig. Ezek a hosszú ideig tartó csaták ter-

mészetesen nagyon emelik a halálozási arányt. A világháború ismét további fejlődést mutat ebben az irányban. A csaták amelyek igen nagy kiterjedésűek, hetekig sőt hónapokig tartanak. A háború elején sokaknak volt véleménye, hogy nem az ágyuk és a fegyverek, hanem tifusz, kolera és a kimerültség fogja a legtöbb áldozatot szedni a katonák sorából.

A német és osztrák magyar hadseregek azonban ebben a tekintetben is kitűnően vannak szervezve és semmiesetsem fog előállni az a helyzet, ami a krími háborúban előállt, ahol a szövetségesek négyszer annyi katonát vesztek betegségek következtében, mint a fegyverek révén.

Olvasóinkhoz.

A Mindszenti Lap — a jelenlegi rendkívül súlyos viszonyok között is — megkezdte XVIII-ik évfolyamát.

A betöltött tizenhétéves pályája igazolja azt, hogy lapunk hézagot pótol és helyét mindenkor megállta; másrészt bizonyíték arra, hogy a feladatot, melyet eléje tűzött, oly hosszú időn át mellette kitartott előfizető közönsége megelégedésére oldotta meg.

Mi szellemi képességünk, csekély anyagi erőnkhez mérten mindent megtettünk, hogy fejlődés útján levő szeretett közönségünk ügyeit ekerrel szolgálhassuk. De ha mindent mégsem tudtunk elérni, amit megvalósítani szerettünk volna, mentsen ki bennünket az, hogy gyakran tulzókkal, vagy maradiakkal állunk szemben. A következők ugyan mindig nekünk adtak igazat, ám az elveszett időt többé nem nyerhetjük vissza.

Mindez azonban nem tántorított el bennünket igazmondásunktól s az akadályok elől jövőben sem fogunk kitérni.

Ha küzdöttünk és elveinkkel győzhettünk, ellenfelünket sohasem tekintettük legyőzöttnek. Szintazonképpen nem kérkedtünk a magunk győzelmével sem. Mert a másik órában, más ügynél más nézetem lehetünk. Közönségünknek és édes hazánknak ügyeit csak így véljük igazán szolgálhatni.

Nagyhangú, üres ígérekkel kecsegtető ajánlatokkal nem állunk elő. Jóízülésünk tiltja, hogy apró, jóformán jelentőség nél-

küli eseményekből, melyek igen gyakran a családi tűzhelyekből pattannak ki — haszonlesésből vagy önérdékből — műbotrányt kovácsoljunk. Ez nem mesteriségünk. Ilyen eszközök használatától nemcsak óvakodunk, de egyenesen elfordulunk azoktól, akik a sajtószabadság köpenye alatt magán-avagy üzleti célokat szolgálnak.

A zászló, melyet 18 év előtt kibontottunk, ma is tisztán, szeplőtlenül és diadalmasan lobog. Erről meggyőződést szerzhettek azok is, akik velünk éreznek; azok is, akiknek netalán utjukban állunk igazságszeretetünkkel. Olvasóink, munkatársaink fokozottabb támogatása pedig csak növelni fogja munkakedvünket és erősíteni gyöngességünket.

Lapunk iránya mindenben marad a régi, árát sem emeljük, jóllehet a mai nehéz időben a lap előállításának költsége is jelentékenyen emelkedett és nem kis áldozatot kíván tőlünk. Ezzel szemben azonban kérnünk kell kedves olvasóinkat, hogy lehetőleg nagyobb támogatásban szíveskedjenek bennünket részesíteni, amit nemcsak előfizetések által nyújthatnak, hanem előfizetők gyűjtése révén is. Tudni kell, hogy előfizetőinknek majdnem felehadba vonult és ezek lehetőség szerinti pótlása már lapunk további fennállása érdekében is kívánatos.

A MINDSZENTI LAP szerkesztősége és kiadóhivatala

Egy élő s egy holt.

Egy élő s egy holt.
Különös párok!
Köztük a mesgye
golyótépett árok:
Örök álmodók,
örök fényben járók.

Utjuk véren át
zsarátnokra hág,
Köztük a halál
síkátorokat vág,
Vasfoga róluk
csontot, izmot lerág.

Emitt temető,
emberroncs amott,
Üvölt az élő,
mosolyog a halott:
Átvergődve már a
rettentő valót.

Hólepel alatt
csendesesen fekszik,
Mécse kilobbant,
túze nem fenekszik,
Tűnő fényénél
a lelkem melegsik.

Egy élő s egy holt.
Különös párok!
Ahol ők vannak,
én is arra járok:
Ennek sirt nyitok,
annak muzsikálok.

Báthory Gábor

HIREINK

— **A szegvári karácsonyfa-ünnepély.** Karácsony estéjén és másnapján Szegváron az irgalmasrendű nővérek, a nevelésükre bizott lánykakkal szép és látogatott előadást és karácsonyi ünnepélyt tartottak. A befolyt tiszta jövedelmet: 70 koronát, a szegénysorsu meztelábos gyermekek cipőire adták át. Ezen nemes szívből fakadó tettükért, hálás köszönetét nyilvánítja a meztelábosok gyűjtőbizottsága.

— **Meghívó.** A Vöröskereszt Egylet mindszenti fiókegyesületének választmánya folyó hó 9-én, azaz vasárnap délután 4 órakor ülést tart, mely ülésre a választmányi tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

— **A világháború költségei.** A világháború tizenhét hónapja alatt a hadviselő államok 160 milliárd koronát költöttek a háborúra. Minben hónapban kilenc milliárdot költenek el, minden nap 300 millió koronát. Az 1870—71 német-francia háború 8 hónapig tartott s mind két részről a franciák meg a németek elköltötték három milliárdot, egy nap 15 millió koronát. A japán—orosz háború 16 hónapig tartott és 9 milliárd koronába került, egy napra 17 millió korona hadiköltség jutott.

— **A hadbavonultak szegénysorsu gyermekeiért.** Vettük a következő levelet: Tekintetes Szerkesztő Úr! Hazánkat védelmező szegvári hadbavonultak, itthon maradt meztelábos gyermekeinek cipőre gyűjtést indítottunk; mely a következő szép eredménnyel 1000 kor. 97 fil. járt; kérjük, szíveskedjék b. lapjában közölni, e nemes cselekedetben résztvevők névsorát. Szívességéért előre is hálás köszönetet mond a gyűjtőbizottság nevében Szegvár, 1915. dec. 31. Mély tisztelettel László Lajos, áll. isk. igazg. tanító. Dr. Bárdos Jenő és László Lajos gyűjtése 280 K, Község adománya Helffy- és Pallavicini-alapokból 240 K, Dr. Bárdos Jenő 50 K, Szabó Mátyás, Szekulesz Ignác, Hitelszövetkezet, Nagy Sándor 20—20 K, Korpás Pál, Bihari János 12—12 K, Polgári Kör, Nagy Mária, Bakos Erzsébet, Móhr Sámuel, Irgalmas nővérek, Kranczly Perenc, Marsovszki Mihály, Katholikus Kör, Fogyasztási szövetkezet, Kovács Jenő 10—10 K, Vangel Gyula, Vigh Miklós, Juhász Vera, Puskás Vera, Hatvani Endre, 5—5 K, Orosz János, Piti István, Ivanov Jordán, Földvári Mihály, Sinka István, Kalmár János, K. Szabó István, Farkas György, Teleki Mátyás, Özv. Deák Mátyásné, Mihály Józsefné, Hevesi Istvánné, Kovalik Sándor, ifj. Bihari Mátyásné, Özv. Bihari Andrásné, Farkas Mátyás 4—4 K, Gajda Ferenc, Szabó Sándor, Csányi Ferenc 3—3 K, Kovács József, Gila György, Vigh Mihály, Bihari Ferenc, Gila Ignác, özv. Mihály Józsefné, Fejes Erzsébet, Kohn Al-

Hirdessen lapunkban!
Biztos eredmény! Olcsó árak!

bert, özv. Békési Jánosné, Bihari Ferenc, Berezvai Antal, Gila Pál, Pusztai Pál, Bartucz János, Magyar Sándorné, Katona József, Hatvani Mariska, Katona János, Gálgyörgy Vigh István, Békési László, Pászti Imréné, Mattyasovszky Márton, Vigh Miklós, Gajda Antal, Katona Kis Jánosné, Száraz János, Kohn Vilmos, Kiss Albertné, Békési Rókus, Hegyi György, Halász Rókus, Kamocsay Sándor, Farkas János 2—2 K, Vangel Gyula, Konczek István, Ágoston János, Berkecz Béla, Berkecz Mihály, Berkecz Lajos, Lantos József, Berkecz István, Gyenes Ferenc, Piti Ferenc, Tóth József, Belák Mária, Szarvas István, Schieder János, Szlavik Mihály, Gajda Ignác, Váradi Illés, Berkecz Józsefné, Berkecz József, Mórocz Etelka, Vida Antal, Berezvai Francziska, Mészáros János, Schüsler Sándor, Bagi János, Száraz Mátyás, Farkas Gyula, Szép Ágnes, Szűcs Anna, Musti József, Vigh Franczi, Szűcs Andrásné, Gila Ferenc, Jancsovics György, Szűcs István, 1—1 K, Vöröskereszt-Egylet 14 K 7 f, Gajda Mihály 50 f, Kosztolányi József 30 f, Gémes István 10 fillér.

— **Halálozás.** Szeller Mihály derék iparotársunk hunyt el a héten igen rövid szenvedés után. Temetése a közönség nagy részvéte mellett folyó hó 5-én ment végbe. Nyugodjék békében!

— **A harctéren küzdő katonák** meleg ruha szükségleteinek beszerzési költségeire főispán ur ömeltóságánál adakoztak: Valkai Péter 20 kor., Sarkadi Nagy Antal és Ferenc 20 kor., Csongrádi jótékony Női egylet 50 kor., Dr. Szarka Mihályné (Csongrád) 20 kor., A szentesi rom. kath. iskolás gyermekek gyűjtése 122 kor., Besz Rózi 10 kor., Dr. Boér Antal (Csongrád) 50 kor., Tömörkényi előjáróság gyűjtése 51 kor., 60 fill., Ibolya Károly 10 kor., Mecs Balogh Ferenc 10 kor., Papp Imre 10 kor., Virágos Mihály 6 kor., Id Kása Istvánné 4 kor., harctéren küzdő katonák karácsonyi ajándékára Buzi József 4 kor., Vecseri István gyűjtése 7 kor. 70 fill., Dr. Ecseri Lajos 4 kor., Pataki Szilveszter 30 kor., Szijjártó Lajos 20 kor., Lénárt Istvánné 10 kor., Mátéffy János 5 kor., Bálint Imre 10 kor., özv. Ruzs Molnár Sándorné 10 kor., Ludányi Mihály 1 kor., Csernus Lukács Ferenc 10 K. Felkérjük az igen tisztelt közönséget, hogy a nemes és hazafias célra adakozni szíveskedjék.

— **Ujra kukoricakenyér lesz.** Hir szerint rövid időn belül megjelenik a kormány rendelete, amellyel a kukoricakenyér újra intézményesíti. Ez a rendelkezés kapcsolatos a lisztadagok újabb redukciójával és az országos kenyérjegy intézmények életbeléptével. Előreláthatólag csak mérsékelt kukorica keverésre lesz szükség.

— **Liszteltartás és lisztgondozás.** A liszteltartás kérdésének megoldása és a lisztfogyasztás akadálytalan lebonyolítása sok fejtörést okoz mostanában a hatóságoknak. A legcsekélyebb lisztmennyiség, amely gondatlanságból romlásnak indul, érzékeny kárt jelent. A liszteltartásnál de legkivált a buzalisztnél és a rozslisztnél rendkívüli gondot kell arra ügyelni, hogy a liszt ne legyen a zsákokba belegyömöszölve. A liszt valósággal élő eledel, amelynek éltető levegőre multhatatlanul szüksége van. Éppen

ezért a raktárakban lévő liszttel telt zsákokat időnként ide-oda rakosgatják, hogy azokat a levegő minden oldalukon átjárhassa. Ahol a lisztet nem zsákokban, hanem kisebb-nagyobb készletekben felhalmozva, szabadon kitergetve tartják, ott annak a megforgatgatása, lapátolgatása éppen olyan nélkülözhetetlen dolog, mint a buza- és a rozskészletek szokásos szellőztetése és forgatgatása. Ott, ahol a zsákok és a liszt forgatgatását legalább havonta egyszer rendszeresen el nem végzik, készleteik csakhamar dohosossá lesznek. Már pedig a dohos termékekből készülő kenyér nem csupán értékében csekélyebb, de az egészségre is ártalmas.

— **Jön az árvíz.** Ez a rémes veszkialtás kelt szárnyra Szentesen hétfőn délbe, amidőn megkondukt a ref. templom tüzet jelző nagyharangja. Hála a gondviselésnek és az ármentesítő társulat derék mérnöki karának eme veszedelemtől éppen nem kell tartani, dacára, hogy a Tisza veszélyes méreteket öltve kezdett hetekkel ezelőtt áradni. A gátakon mindenütt serényen folyik a munka éjjel nappal és mint tudjuk a vízár is kezd apadni.

— **Facipók a Székelyföldön.** A mai elviselhetetlen drágaságban, amikor egy pár valamirevaló cipő 40—50 koronába kerül, figyelemre méltó az a mozgalom, mely a székelyföldön a facipőviselettel akar a drágaság ellen küzdeni. Koós Mihály dr., a székelyföldi miniszteri kirendeltség vezetője, Baranyamegyéből facipőmintákat rendelt, hogy a házi ipari célokra legalkalmasabb típust kiválaszthassák és terjesszék, amiben a gazdakörök s iskolák itt nagy segítségére lehetnének. Háromszék megye több községében már viselik is az új cipőket, a melyeknek csak a talpa fa, de a fejük posztóból van készítve és így megfelelő védelmet nyújt a hidegség ellen.

— **Talált halott.** Az Aranyoszeiken egy a község tulajdonát képező elhagyott viskóban holtan találták Nagy Ágostont községünknek egy régóta jól ismert zülött alakját. Az orvosi vizsgálat lesz hivatva megállapítani hogy mi okozhatta a szerencsétlen ember halálát.

— **Ismét drágább a papir.** A nyomdaipar elsőrendű fogyasztási cikke, a papiros, az új esztendővel emelkedésének több mint 150 percentes jubileumát ünnepelheti.

Ezzel az aránytalanul nagy drágasággal együtt mindinkább súlyosbodik a lapkiadás lehetősége is, amin alig segíthetnek, a nagy félve, itt ott megpróbált szerény előfizetési díj felemelések. Tagadhatatlanul közhatásaiban is fenyegető a papirdrágulás s így remélhető, hogy ezt a dolgot a kormány is figyelemre fogja méltatni. A papirgyárosok legújabban létesült megegyezése szerint a papir árát ismét 30 százalékkal emelték fel s így igazán itt az ideje, hogy részint a papirgyártási lehetőségek megkönnyítése részint az árak maximalálása révén ezen a téren is kormányintézkedés tétessék. Reméljük, ez nem is fog soká késni, mert amint a kormány eddig is a különféle maximalásokat oly nagy körültekintéssel és tapintattal vitte véghez, épen oly bölcs meglegetés tárgyává fogja tenni a papirhiány és papirdrágulás okait is.

— **30 új zöldségtelep.** Báró Ghilány Imre földmivélségi miniszter elhatározta, hogy az országban levő mintegy 30 fogolytábor ellátása céljából, minden egyes tábor részére zöldségtermelő telepet létesít. A telepeket a fogolytáborok fogják művelni és a telepeket háboru után is fenn fogja az állam tartani. A földmivélségi miniszter az Országos Magyar Gazdasági Egyesület útján felszólítást intézett az összes érdekelt megyei, gazdasági egyesületekhez, hogy az iránt indítsanak mozgalmat, hogy a gazdák, esetleg pedig külön ezen célra alakult szövetkezetek vegyék át a szóban levő kertészeti telepeket és gondoskodjanak a termelés folytatásáról szem előtt tartván mindenkor, hogy a telepek közelében levő városok zöldséggel való ellátása megkönnyíttessék.

— **Az Est hetedik évfolyamába lépett január elsején.** Az idő gyors rohanásában is meg kell állanunk, hogy az Est elmúlt hat esztendejére visszatekintsünk. Mert ez az idő fordulópontot, korszakot jelent a magyar újságolvasó községnek, rátanította az országot arra hogy mit kell követelni egy jó újságtól, hogy mit kell adni egy jó újságnak. Az Est bebizonyította, hogy a magyar szó mit mond, mit jelent be. Az Est hírei nemcsak Magyarországnak, de az egész vi-

lágnek szólnak és Németország, Anglia, Amerika, a világ minden újságolvasó állama az Est híreinek keresztül jut pontos és megbízható értesülésekhez. Az Est világlap, de a magyarság lapja. Ez eguttal programja is. Azt akarja, hogy a magyarság haladásával, elismerésével legyen tele a világ, azt akarja, hogy a világ érdekességeit, küzdelmeit, előretörését a magyar közönség az Est hasábjain keresztül tudja meg. Az Est tette azt, hogy minden nagy külföldi eseményről elsőnek számol be, hogy munka-társai elsőnek jelennek meg mindenütt. Az Est önértetesebbé és függetlenebbé tette a magyar társadalmat, a kis ember kezébe éppen úgy, mint a vezető osztályba jó és becsületes, irodalmi nyelven megírott, nemes törekvésekkel teli újságot adott és céltudatos munkával minden olvasóját részesévé tette Magyarország életének. A hat év elteltével fejlődése útján nem állott meg, minden száma újabb bizonyítéka erejének s haladásának, bizonyítéka annak, hogy tovább is bátor küzdője, harcosa marad minden magyar eszmének. Aki olvasóink közül előfizetője akar lenni ennek az újságnak, az kérje az Est mutatványszámát a kiadóhivataltól (Budapest, VII., Erzsébetkörut 20).

A lélek utra készül

— Haslövés! Mondja az orvos és felhuzza az alsó ajakát a felsőhöz, miáltal szája lefelé fordított félholdat mutat. Még a beszélő emberek előtt is azt jelenti ez a néma jel, hogy: lemondás!

— Még mielőtt eszméletre tér, megoperáljuk, azt hiszem tíz perc múlva készen vagyunk.

— Van remény? Még akkor is van, ha azt mondjuk, hogy nincs remény. Igen sok kollégám ilyenkor azt szokta mondani: Most jön az Isten. Sokszor megjött az Isten. Lehet hogy most is utban van. Ugy látom, ez a lélek a fele utra már eléje ment.

— Láz, láz, legalább negyven fokos. Erős a szervezete, igen könnyen türi, nyugodt az arca. Lehet, hogy beszélni akar. Már szemei is nyitva vannak.

A beteg, testét meg sem mozdítva, nyitott szemmel mereven nézett ránk s egy mély sóhaj fakadt ki ajakán. Nem lélezte végig a sóhajt, mert úgy látszik erős sznrást érezhetett a hastájon. Legalább is úgy mutatta a hirtelen megvonuló test és fájdalmas vonás az arcon. De beszélni kezdett:

— Gyerünk Péter, gyerünk, ott a famögötti helyre, ott letehetsz. Hozz vizet. Vízet hamar vizet! Igen szomjazom. Ne nézz hátra, a halál van mögötted, az élet előtted áll, odafordulj Péter! Ha meg halok, menj haza a feleségemhez meg a gyermekeimhez, mond meg nekik, hogy az apjuk meghalt és az utolsó szava is nekik szolt. Péter ne sirj! Otthon se sirj, mond meg, hogy én sem sirtam. Mond meg, hogy itt nevetve megy az ember a halálba, hogy itt nem gyász a halál, hanem örömteljes megváltás a szenvedésektől.

Péter te okos fiú vagy, te meg tudod magyarázni a feleségemnek meg az én piciny gyermekeimnek, hogy nem az az élet, amit ők élnek otthon, kényelemben, tisztán, példás rendben, hanem az az élet amit mi kinlódunk végig egészen a gyönyörteljes halálig. Az az élet utja, amit mi teszünk meg sárban, piszokban, féregben, acélmagu esőben az az élet, amelyre száz halál és ezer

Minden vasárnap → Minden ünnepnap

Fűtött műterem

Horváth Antalné fényképészeti műterme

rab leleskedik, az az élet, amelynek nyomorult porhüvelyét rongygyá tépi az acélgránát.

Mondd meg Péterké otthon, hogy téved a feleségem is, tévednek az én árván maradt gyermekeim is, ha azt hiszik, hogy az ő életük a rendes, a természetes. Nem! Magyarázd meg, hogy az a természetes, amit mi élünk végig, mi a lelki láncra kötött barmok, kivert fenekű vadállatok. Mindaz, amit az emberi elme és test kényelmére kitalált, csak eltérés a nagy és örök természet magasztos akaratától, szembezállás az örök elmulás magasztos problémájával, öncsalás és gyötrelme, hogy fájjon elhagyni a földi életet.

Hidd el nekem, hogy ez az igazi életfolyás, ez az igazi élet. Gyönyört találni abban, hogy elmúlnak a szenvedések, megenyhülni az öröklet ismeretlen chaosában.

Víz, Péter, víz! Ez jó, ez enyhít. Te Péter én azt hiszem, hogy át vagyok löve, az egész testemen át egy nagy alagut van. Lenyeltem a vizet is és az itt a mellemen máris kifolyt. Nézd, csupa víz a kezem. Nem marad bennem víz. Az se baj, legalább lemossa a torkomról a a füstöt meg a kormot.

Ugy-e sok füstöt nyeltünk? Te is nyeltél? Neked úgy látszik jobb a gyomrod. Te kevesebb finomságot ettél életedben, te nem gyilkoltad magad holmi ostoba főzött meg sültöt eledelével? Te több nyerséget ettél, mint én. Látod, ezért vagy te egészségesebb mint én.

Ide kéne hozni az embereket mind! Tanuljátok meg, hogy a természet hogyan táplálja földdel, répával meg egyéb földi gyümölcseivel az ő gyermekeit. Látod? Teljes egy eszendeig éltünk a föld alatt s milyen jól éltünk? Kell nekem a terített asztal, az asztalkendő, kis villa,

kanál? Hát a vakondok is evőeszközzel esznek?

Péter! Terítsd rám a bundámat, a szőrével kifelé. Így, most jó. Legalább külsőleg is olyan vagyok, mint a többi teremtménytársam. Igazán kár, hogy nem kerülök vissza a kóházakba s nem járhatok szőrmés testemmel a divatos ruhák között? Hogy kikacagnám azt a sok majmot, akit az idegesség megöl, mert a szabója valamelyik ruharáncot kisebbre vagy nagyobbra csinálta.

Fázom Péter, azt hiszem a testemen átlótt alagutban huzat van. Valami hideget érzek a hastájon, azt érzem, hogy a vérem is szivárogo ki a testemből. Te Péter! Van még vér bennem? Vajjon élek-e még? Én úgy érzem, hogy csak a szellemem van itt, én téged sem látok, csak úgy sejttem, hogy itt vagy mellettem. Én azt hiszem, hogy én már meghaltam.

Nézd ott jön a feleségem, meg az én drága két kis pulyám, nem látják, hogy itt fekszem a fa alatt, mint egy bozontos medve eridj, szólj nekik, hogy jöjjenek erre. Mégse! Ne szólj, ne lássanak meg ilyen sárosan, ilyen piszkosan Előbb megmosdom.

Víz! Péter víz! Megfulladok! Száraz a torkom. Péter nem én vagyok a medve, itt mellettem fekszik egy valódi eleven medve. Te Péter, a medve rámfekszik, lenyom megfulladok alatta, hajtsa el, megöl... Jaj!...

Az orvos letette a beteg karját, amelyet pulzusánál fogott némán meghajította a fejét s csendes léptekkel eltávozott,

Boross Mihály.

Felelős szerkesztő és kiadó: HORVÁTH ANTAL

Nyomatott Horváth Antal grafikai műintézetében

TELJESEN ÚJ MŰTEREM
MODERN BERENDEZÉS!

ÉLETHŰ
FÉNYKÉPEKET

MŰVÉSZIES
KIJITELBEN
KÉSZITEK

HORVÁTH ANTALNÉ
MINDSZENT

Művészies kivitelü
Nyomtatványok
gyártása
Horváth Antal
grafikai intézete, Mindszent